

A Magyar Államkincstár befektetési szolgáltatási tevékenységének ÖSSZEFÉRHETETLENSÉGI POLITIKÁJA

1. A szabályozás célja

Jelen Összeférhetlenségi politika célja, hogy a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Forgalmazó) tekintetében irányadó jogszabályok előírásainak maradéktalan betartása érdekében meghatározza azokat az elveket és kereteket, amelyek elősegítik az összeférhetlenség azonosításának, kezelésének és – amennyiben szükséges – nyilvánosságra hozatalának biztosítását. Az Összeférhetlenségi politika összefoglalóan bemutatja azokat a körülményeket, melyek érdekkonfliktushoz vezetnek vagy vezethetnek, és amelyek az ügyfél számára hátrányos következményekkel járhatnak. Az Összeférhetlenségi politika a Bszt.-ben előírt politika összefoglaló leírását tartalmazza, azonban nem foglalja magában teljes körűen a Forgalmazó által befektetési szolgáltatási és kiegészítő szolgáltatási tevékenysége során alkalmazott szabályzatokat és politikákat.

2. A szabályozás hatálya

Jelen szabályozás hatálya kiterjed a Forgalmazó által az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 76. § (2) bekezdés c) pontja szerinti felhatalmazás alapján végzett befektetési szolgáltatási és kiegészítő szolgáltatási tevékenységekre, valamint a Forgalmazó alkalmazottaira, ügyfeleire, továbbá a Forgalmazó által kiszervezett tevékenységet végző személyek/szervezetek alkalmazottaira.

3. Értelmező rendelkezések

Alkalmazott: a Forgalmazóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló természetes személy

Releváns személy: a Forgalmazó összefüggésében a következők valamelyike:

- a Forgalmazó igazgatója, társa vagy annak megfelelője, ügyvezetője vagy függő ügynöke;
- a Forgalmazó függő ügynökének igazgatója, társa vagy annak megfelelője, vagy ügyvezetője;
- a Forgalmazó vagy függő ügynöke alkalmazottja, illetve bármely más természetes személy, aki szolgálatait a Forgalmazó vagy függő ügynöke rendelkezésére és ellenőrzése alá bocsátja, és aki részt vesz a Forgalmazó befektetési szolgáltatásainak és tevékenységeinek végzésében;
- olyan természetes személy, aki közvetlenül részt vesz a Forgalmazó vagy függő ügynöke számára nyújtott szolgáltatásban, kiszervezési megoldással, amelynek célja a Forgalmazó befektetési szolgáltatásainak és tevékenységeinek elvégzése.

Releváns személlyel családi kapcsolatban álló személy:

- a releváns személy házastársa vagy olyan partnere, aki a nemzeti törvények értelmében a házastárral egyenértékűnek számít;
- a releváns személy eltartott gyermeke vagy nevelt gyermeke;
- a releváns személy bármely olyan rokona, aki az adott személyes ügylet időpontjában legalább egy éve egy háztartásban él vele.

4. Összeférhetlenség meghatározása

Az ügyfél számára hátrányos érdekösszeütközés következhet be abban az esetben, ha az adott befektetési szolgáltatás vagy kiegészítő szolgáltatás igénybevételekor az ügyfél kárára a Forgalmazó vagy egy másik ügyfél pénzügyi előnyhöz jut.

Összeférhetlenségnek minősülnek azok az esetek, amikor a Forgalmazó vagy a Forgalmazóhoz kapcsolódó bizonyos személyek érdekei és a Forgalmazó ügyfél felé fennálló kötelezettsége között összeférhetlenség tapasztalható; vagy ha két vagy több olyan ügyfél érdeke összeférhetetlen, akik felé a Forgalmazónak kötelezettsége áll fenn.

A Forgalmazó minden ügyfelének érdekeit figyelembe véve, megfelelő belső eljárások szerinti javadalmazási politikát és gyakorlatot határoz meg annak biztosítása érdekében, hogy az ügyfeleket méltányosan kezelje, és érdekeiket ne sértse a Forgalmazó rövid-, közép- és hosszú távra elfogadott javadalmazási gyakorlatai. A Forgalmazó a javadalmazási politikáját és gyakorlatát oly módon dolgozta ki, hogy elkerülje az olyan összeférhetlenség vagy ösztönző hatás kialakulását, amely a releváns személyeket bármely ügyfél esetleges hátrányára saját érdekeik vagy a Forgalmazó érdekeinek előtérbe helyezésére készíti.

A Forgalmazó hatékony szervezeti és igazgatási megoldásokat tart fenn és működtet abból a célból, hogy minden ésszerű lépést megteheszen annak megelőzése érdekében, hogy egy esetleges összeférhetlenség hátrányosan érintse ügyfeleinek érdekeit.

A Forgalmazó tevékenységének szűk köre miatt az összeférhetlenség lehetősége elsősorban a befektetési szolgáltatási és kiegészítő szolgáltatási tevékenységeket ellátó alkalmazottak és az ügyfelek, valamint a Forgalmazó és az ügyfelek érdekei között merülhet fel. Erre tekintettel szükséges szabályokat előírni annak biztosítására, hogy az ilyen összeférhetlenség ne érintse hátrányosan az ügyfelek érdekeit.

4.1. Az összeférhetlenség esetei

4.1.1. Az ügyfélnek potenciálisan hátrányt okozó összeférhetlenségek - Releváns személyekre vonatkozó szabályok

A Forgalmazó a befektetési szolgáltatásai és kiegészítő szolgáltatásai, illetve ezek kombinációjának nyújtása során biztosítja, hogy a felmerülő, az ügyfél érdekét esetleg sértő összeférhetlenség típusok azonosítása érdekében a minimális kritériumok alkalmazásával figyelembe veszi, hogy a Forgalmazó, vagy egy releváns személy vagy a Forgalmazóhoz ellenőrzés révén közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó személy nincs-e a következő helyzetek valamelyikében, függetlenül attól, hogy az a helyzet a befektetési vagy kiegészítő szolgáltatások nyújtásából, vagy befektetési tevékenységekből vagy valami egyéb folyományaként adódik:

- a) a Forgalmazó vagy az említett személy valószínűsíthetően pénzügyi nyereséghez jut vagy pénzügyi veszteséget kerül el az ügyfél kárára;
- b) a Forgalmazónak vagy az említett személynek érdeke fűződik az ügyfélnek nyújtott szolgáltatás eredményéhez vagy az ügyfél nevében teljesített ügylethez, amely érdek különbözik az ügyfél eredményhez fűződő érdekétől;
- c) a Forgalmazó vagy az említett személy pénzügyi vagy egyéb ösztönző miatt egy másik ügyfél vagy ügyfélcsoport érdekét részesíti előnyben az ügyfél érdekével szemben;
- d) a Forgalmazó vagy az említett személy ugyanabban az üzletben érdekelt, mint az ügyfél;
- e) a Forgalmazó vagy az említett személy egy, az ügyféltől eltérő személytől pénzbeli vagy nem pénzbeli juttatás, vagy szolgáltatás formájában ösztönzöt kap vagy fog kapni az ügyfélnek nyújtott szolgáltatással összefüggésben.

4.1.2. A javadalmazási politika és az összeférhetlenség viszonya

A Forgalmazó biztosítja, hogy javadalmazási politikája és gyakorlata a Forgalmazó által nyújtott befektetési és kiegészítő szolgáltatásokra vagy a Forgalmazó magatartására – az ügyfelek típusától függetlenül – közvetlenül vagy közvetve olyan befolyást gyakorló minden releváns személyre alkalmazandóak legyenek, amely befolyás, e személyek esetlegesen összeférhetlenség kialakulásához vezető javadalmazása és hasonló ösztönzői mellett a vállalkozás bármely ügyfelének érdeke elleni fellépésre készítheti e személyeket.

A Forgalmazó biztosítja, hogy a javadalmazás és az egyéb ösztönzők nem alapulhatnak kizárólag vagy döntően mennyiségi üzleti szempontokon, hanem maradéktalanul figyelembe veszi az alkalmazandó jogszabályoknak való megfelelést, az ügyfelek méltányos kezelését és az ügyfeleknek nyújtott szolgáltatások minőségét tükröző minőségi szempontokat is. A Forgalmazó által kialakított javadalmazás szerkezete (a rögzített és változó elemek közötti egyensúlyra tekintettel) nem részesíti előnyben a Forgalmazó vagy releváns személyeinek érdekeit bármely ügyfél érdekével szemben.

4.2. A Forgalmazó vezető állású személyeire és alkalmazottaira vonatkozó összeférhetlenségek

Az összeférhetlenség elkerülése érdekében Forgalmazó belső szabályozó eszközében külön meghatározza a vonatkozó jogszabályi előírásokban definiált vezető állású személyeinek és alkalmazottainak minősített befolyást eredményező tulajdonszerzésre, további munkaviszonyára, a személyes üzleti tevékenységük feltételeire, valamint a bejelentési kötelezettség teljesítésére, továbbá a bennfentes kereskedelem és a piacbefolyásolás illetve a manipulatív üzletkötésekre vonatkozó szabályokat.

4.3. Szervezeten belüli elkülönítésből adódó összeférhetlenség

A Forgalmazó a szervezeten belüli elkülönítésből adódó összeférhetlenséget rendszeresen és folyamatosan felügyeli és kiemelten kezeli. A Forgalmazó célja annak megakadályozása, hogy olyan személy, aki befektetési szolgáltatási tevékenység vagy kiegészítő szolgáltatás keretében nem rendelkezik feladattal, bármilyen módon befolyásolhassa azt az alkalmazottat, aki ilyen feladatot lát el, valamint megakadályozza a befektetési szolgáltatási tevékenység vagy kiegészítő szolgáltatás keretében feladatot ellátó alkalmazott párhuzamosan ellátandó vagy egymásra épülő feladatai során esetleg kialakuló érdekkonfliktus ellenőrzése akadályokba ütközzön.

Ennek érdekében az alábbi legfontosabb szegregációkat alkalmazza:

Cél, hogy a Forgalmazó az alkalmazottak közötti információáramlást úgy biztosítsa, hogy az ügyfél számára a lehetséges érdek-összeütközésből adódó károkozást megelőzze.

- *Ügyfélforgalmat bonyolító ügyintézők és a háttérműveleteket bonyolító ügyintézők elkülönítése*

Az összeférhetlenségi mechanizmusok eredményessége érdekében a Forgalmazó az ügyfélforgalmat bonyolító ügyintézők és a háttérműveleteket bonyolító ügyintézők irányítását irodavezetői, illetve irodavezető-helyettesi vagy osztályvezető szintig elkülöníti.

- *Kontroll funkciók*

A Forgalmazó belső ellenőrzési és compliance funkciókat működtet. A Forgalmazó a kontroll funkciókat végző szervezeti egységek/munkatársak számára elkülönített irányítást biztosít,

illetve a jogszabályi előírások szerint biztosítja munkájuk végzéséhez szükséges függetlenséget. A függetlenség csorbítására vonatkozó eseményeket, kísérleteket, valamennyi munkatárs köteles jelezni a közvetlen, illetőleg az afeletti vezetőjének.

5. Összeférhetlenség kezelésére vonatkozó ellenőrző mechanizmusok

Minden összeférhetlenségi esetet kezelni és megfigyelni kell.

Az alábbi példák olyan ellenőrzési típusok, amelyek alkalmasak az összeférhetlenség kezelésére.

- Információcsere ellenőrzése – az összeférhetlenség kockázatát hordozó tevékenységben részt vevő releváns személyek közötti információcsere megelőzése/ellenőrzése, amennyiben az ilyen információcsere kárt okozhat az ügyfél vagy ügyfelek érdekeiben..
- Elkülönült felügyelet – azon releváns személyek elkülönülő felügyelete, akiknek elsődleges funkciói közé tartozik tevékenységek elvégzése olyan ügyfelek nevében vagy szolgáltatások nyújtása olyan ügyfelek számára, akiknek érdekei ütközhetnek, vagy akik más módon esetleg ütköző, különböző érdekeket képviselnek, beleértve a Forgalmazó érdekeit is.
- Javadalmazási kapcsolatok eltávolítása – minden közvetlen kapcsolat megszüntetése a főként egy adott tevékenységet végző releváns személyek javadalmazása és más olyan releváns személyek javadalmazása vagy az általuk termelt bevételek között, akik főként egy másik tevékenységet folytatnak, amennyiben e tevékenységek között összeférhetlenség merülhet fel.
- Jogosulatlan befolyásolás ellenőrzése – intézkedések annak megelőzésére vagy korlátozására, hogy bármely személy illetéktelen befolyást gyakoroljon azon mód felett, ahogyan egy releváns személy a befektetési vagy kiegészítő szolgáltatásokat vagy tevékenységeket végzi.
- Kötelezettségek elkülönítése – intézkedések annak megelőzésére vagy ellenőrzésére, hogy egy releváns személy egy időben vagy egymás után vegyen részt különböző befektetési vagy kiegészítő szolgáltatásokban vagy tevékenységekben, amennyiben az ilyen részvétel akadályozhatja az összeférhetlenségek megfelelő kezelését.

6. Összeférhetlenség kezelésének eljárásrendje

A Forgalmazó a következő ellenőrzéseket alkalmazza, melyek alkalmasak az összeférhetlenség kezelésére.

6.1. Felismerés

Bármilyen, a fentiekben ismertetett összeférhetlenségi vagy lehetséges összeférhetlenségi eset felismerése a Forgalmazó alkalmazottainak feladata. Amennyiben az alkalmazott nem tudja egy esetről eldönteni, hogy ebbe a körbe tartozik-e, az Állampénztári Iroda vezetőjéhez kell fordulnia.

6.2. Bejelentés

Az eset bejelentését az irodavezető felé kell megtenni írásban (akár e-mail útján). Az irodavezető felelős az összeférhetlenségi esetek megállapításáért, értékeléséért és nyilvántartásáért.

6.3. Értékelés

Az irodavezető minden bejelentést megvizsgál és eldönti róla, hogy

- valóban összeférhetlenségi esetről van-e szó;
- hogyan kell megfelelően kezelni az esetet;
- az összeférhetlenség jelentőségét (amennyiben súlyosnak ítéli meg, azonnal jelentenie kell a megyei igazgató felé);
- szükséges-e az ügyfelet is értesíteni az esetről.

6.4. Megoldás

Az irodavezető megoldási javaslatát megvitatja az érintett szakterület vezetőjével, majd annak jóváhagyása után átadja a feladatot végrehajtásra az illetékes szakterület vezetőjének. A megoldási javaslat megfogalmazásakor figyelembe kell venni elsősorban, hogy a megoldással az összeférhetlenség elkerülhető legyen vagy az ne okozzon kárt az ügyfélnek.

A Forgalmazó figyelemmel kíséri, hogy megfelelő szintű függetlenség áll-e fenn az összeférhetlenség során egymással szemben álló felek között. Szükség esetén alternatív/pótlólagos intézkedéseket hoz.

A belső kontroll környezet megteremtésekor a Forgalmazó folyamatosan nyomon követi és rendszeresen korrigálja, illetve figyelembe veszi a jogszabályi követelményeket és a piaci gyakorlatot.

Az összeférhetlenségi mechanizmusokat működtető szervezeti egységeknek, munkatársaknak a kiválasztott ellenőrző és megfigyelő eszközöket hatékony és eredményes megfelelőségük érdekében az egyes funkcióknak megfelelő gyakorisággal évente legalább egyszer felül kell vizsgálniuk és értékelniük kell. Amennyiben szükséges, javító intézkedéseket kell hozni.

7. Nyilvántartás

A Bszt. 26. §-a értelmében a Forgalmazó köteles naprakész nyilvántartást vezetni a Forgalmazó által vagy nevében végzett befektetési szolgáltatásokról és kiegészítő szolgáltatásokról, amelyek során az ügyfél vagy ügyfelek érdekei sérülésének kockázatával járó összeférhetlenség merült fel, vagy – folyamatban lévő szolgáltatás vagy tevékenység esetén – merülhet fel.

A Forgalmazó valamennyi alkalmazottja köteles a tudomására jutott érdek-összeütközéshez vezető helyzetet haladéktalanul írásban bejelenteni az Állampénztári Iroda vezetője felé. Az összeférhetlenségi esetek nyilvántartását az irodavezető végzi. A nyilvántartás tartalmazza az összeférhetlenségi eset összes körülményét, a bejelentő nevét, a bejelentés időpontját, a megoldást és annak felelősét.

Az összeférhetlenségre vonatkozó nyilatkozatokról, dokumentumokról a Forgalmazó központi, illetve az ügyfelek törzsadat-állományához kapcsolt nyilvántartást vezet, melyről félévente köteles összesítő táblázatban tájékoztatni a Forgalmazó elnökét.

A dokumentumokat az egyéb dokumentumoktól elkülönítetten kell tárolni, illetve lefűzni, egyúttal biztosítani kell a sérülés, szándékos rongálódás, megsemmisülés elleni védelmét. Az összeférhetlenségre vonatkozó dokumentumok, a kapcsolódó nyilvántartás nem selejtezhető.

8. Kontroll mechanizmus

Az összeférhetlenség ellenőrzése alapvetően „önbevallási” alapon történik, a jogszabályokban előírt személyeknek/alkalmazottaknak az összeférhetlenségi esetekről való nyilatkozata alapján.

A befektetési szolgáltatási és kiegészítő szolgáltatási tevékenységet végző területeknek, amennyiben az adott ügylet/tranzakció megköveteli, a jogszabályi megfelelés biztosítása érdekében az ügyletek lebonyolítása előtt – dokumentáltan – információt kell kérni az illetékes központi szakterülettől. .

Valamennyi alkalmazott kötelezettsége, hogy amennyiben összeférhetlenséget tapasztal, akkor a vonatkozó jogszabályok és a belső szabályok szerint fokozott gondossággal és körültekintéssel járjon el. Amennyiben kezeletlen összeférhetlenséget, és/vagy ebből eredő visszaélés gyanús esetet, vagy annak lehetőségét tapasztalja, akkor köteles azt jelenteni írásban az irodavezető részére.

Forgalmazó vállalja, hogy amennyiben az összeférhetlenségeknek az ügyfelek érdekeire gyakorolt hátrányos hatásai megelőzésére irányuló szervezeti vagy igazgatási szabályok nem elegendők annak kellően megbízható módon való biztosítására, hogy megelőzzék az ügyfelek érdekei sérelmének kockázatát, úgy tájékoztatja az ügyfelet az összeférhetlenség általános jellegéről és/vagy forrásairól, valamint a szóban forgó kockázatok csökkentésére hozott intézkedésekről, még mielőtt az érintett üzleti tevékenységet az ügyfél számára elvégezné.

A Forgalmazó évente egyszer valamennyi érintett munkatársát írásban nyilatkoztatja az összeférhetlenségi szabályokba ütköző egyes összeférhetlenségi okokról.

Az összeférhetlenségek elkerülése és kezelése a szabályzatokban foglalt folyamatok, mechanizmusok szerint történik, melyek hatékonyságát, eredményességét a Forgalmazó szervezeti-, informatikai adatbázis-, jogosultság elkülönítésekkel biztosítja.

9. Felülvizsgálat

A Forgalmazó az Összeférhetlenségi politika felülvizsgálatát legalább évente, indokolt esetben ezen kívül is felülvizsgálja. Az Összeférhetlenségi politika felülvizsgálatának elfogadása a Forgalmazó elnökének a hatáskörébe tartozik.

Magyar Államkincstár